

SLOVENSKI GOSPODAR

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Ishaja vsak četrtak in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 4 K, pol leta 2 K in za četrt leta 1 K. Naročnina za Nemčijo 5 K, za druge tuzemstvske dežele 6 K. Kdor hodi sam ponj, plača na leto samo 3 K. Naročnina se pošilja na: Upravništvo „Slovenskega Gospodarja“ v Mariboru. — List se dopušlja do odpovedi. — Deležniki „Kotoliškega tiskovnega društva“ dobivajo list brez posebne naročnine. — Posamezni listi stanejo 10 vin. — Uredništvo: Koroška cesta št. 5. — Rokopisi se ne vračajo. — Upravništvo Koroška cesta št. 5, vsprejema naročnine, inserate in reklamacije. — Za inserate se plačuje od enostopne petitvrste za enkrat 15 vin, za dvakrat 26 vin, za trikrat 35 vin. Za večkratne oglase primeren popust. Inserati se sprejemajo do srede s jutraj. — Nezaprite reklamacije so poštnine prosta.

Proč z na novo pomalanim liberalizmom!

Pred desetimi leti je bil slovenski Štajer na videz še zgled sloge in jedinstva drugim slovenskim pokrajinam. Gospodje posvetnega in tudi duhovskega stanu so se trpko izražali o kranjskem prepiru. Rekali so, da se tu gre za same osebnosti in da so le voditelji obeh strank krivi bratomornega boja. Dr. Tavčar in dr. Šusteršič naj bi oba izginila s političnega pozorišča, pa bi bil mir, tako so pravili. Resnici na ljubo pa moramo povedati, da je tedaj gospodujoča prvaška stranka dejansko simpatizovala z liberalci. „Slovenski Narod“ je bil vedno njihova dušna paša. Z liberalci, so se bratili naši prvaki, njim so vse spregledali in odpustili, dasi za prosto ljudstvo ti ljudje na Kranjskem niso prav nič storili. Pač pa so v enomer zabavljali zoper „farje“, smešili verske resnice in z gnojem obkidaivali nasprotno katoliško stranko in vse tiste, ki niso trobili v njihov rog. Celu tega naši prvaki kranjskim liberalcem niso nič posebno v greh šteli, da so se z Nemci zvezali zoper katoliško stranko. To so pomeljiva dejstva!

Na drugi strani je pa katoliško-narodna stranka delala za ljudstvo v vsakem oziru. Snovala je razna koristna društva, organizovala stanove, širila pouk in omiko. Ljudstvo je to uvidelo ter je obrnilo hrbet liberalni stranki. In pri prihodnjih državnozbornih volitvah bodo na Kranjskem izvoljeni sami ljudski možje, sami pristaši slovenske ljudske stranke. Celu v glavnem mestu, v Ljubljani ni gotovo, da bi bil izvoljen liberalc.

Ker je liberalna stranka na Kranjskem prišla na rob prepada, znašli so se na Štajerskem usmiljeni gospodje, kateri so jo vzeli pod svojo streho. Dali so ji lepo doneče ime „narodna stranka“ ter jo ozaljšali z nekaterimi novimi frazami, meneč, da ne bomo spoznali njenega pravega namena. Toda zaman ves trud! Kako bi je ne spoznali, saj je bil pri ustanovitvi nove stranke boter „Slovenski Narod“, jeden najnesramnejših listov v našem cesarstvu. Ta list dela očitno za nevero, smeši vsepoprek najsvetejše resnice, hoče imeti razporoko t. j. ločitev zakona in šolo brez vsakega verskega poduka. In udje štajerske „narodne stranke“ so bili in so še zdaj najzvestejši naročniki in čitatelji tega umazanega lista. Tega lista se tudi zvesto poslužujejo, da jim priobčije poročila, napade in obrekovanja o katoliško-narodni kmečki stranki na Štajerskem. Iz tega je razvidno, da nova stranka pod vodstvom dr. Kuvoveca na Štajerskem ne bo boljše delala kot v

zadnjih zdihljajih stokajoča kranjska liberalna stranka. Delala bo prepir in hujskala zoper vse, kateri ne bodo trobili v njen rog. Zdaj snubi in kliče naše ljudstvo v svoj tabor. Ji bomo sledili? Nikdar in nikoli! Naravnost izjavljamo, da bi bila sramota in veliko ponižanje za izobražene štajerske kmete, če bi se družili s tako stranko, kakoršno so kranjski kmetje vrgli na cesto. Za to proč z na novo pomalanim liberalizmom! Liberalizem je bil in bo največji protivnik delavskih stanov. Kmetje slovenski, vsi brez izjeme se pridružite „Kmečki zvezi“, katera bo dosledno in odločno zastopala vaše koristi.

Čudno se zdaj obnašajo prvaki. Ko se je ustanovila liberalna narodna stranka, ki je začela prepir na Štajerskem, se niso nič hudovali, jeze se pa na novo ustanovljeno „Kmečko zvezo“. Gospodje, naj vas razume, kdor vas more, mi vas pri takem ravnanju ne moremo razumeti.

„Kmečka zveza“ ne bo delala prepirov, nobena stanu ne bo odbijala od sebe — vsi stanovi so navezani jeden na drugega — visoko bo držala svoj demokratični program ter bo krepko odbijala vse napade. In ti, slovensko ljudstvo, pojdi kot en mož pod našo zastavo v brambo verskih, narodnih in stanovskih koristij.

Za živinorejo!

Govoril poslanec Rožkar v deželnem zboru štajerskem.

Visoki deželni zbor! Splošen položaj kmeta dokazuje, da kmetijstvo v zadnjem času ne prinaša več nikakega dobička. Dolgovi v zemljiški knjigi, slabo preživljanje kmečkega prebivalstva, izseljevanje poslovi in delavcev v mesta in trge, kakor tudi v tuje dežele, so znaki, ki podkopavajo kmečki stan in kličejo glasno za pomoč. Vsi drugi stanovi se potegujejo za boljše življenske razmere; in to popolnoma po pravici in z uspehom, kajti vsak pošten delavec zasluži tudi pošteno plačilo. Moderna gospodarska politika pa je prevedla tako daleč, da na grudo privezani kmet, ki ljubi to svojo zemljo, dela popolnoma zastoj in počasi pa gotovo tira v popolno uboštva. Žito pridelovati se že dolgo več ne izplača, ker so se njega cene znižali za polovico. Vinarstvo je vsled trtne uši zelo nazadovalo. Novo nasajenje pa stane take svote, da jih marsikateri posestnik ne zmore. Sadjarstvo trpi pod različnimi boleznimi in škodljivci, posebno od kar nastopajo fuzikladiji, in daje vsled tega vedno manj dobička. Iz teh vzrokov se je kmet začel bolj pečati z živinorejo, ki

bi mu prinašala vsaj nekoliko dohodkov ter ga tako rešila pogina. Pa tudi za to ponogo, ki bi se lahko najbolj ugodno razvila, ker ne rabi mnogo delavskih moči, in ki je za našo štajersko deželo zelo prikladna, ne najde kmet podpore, če se ugodni zahtevi mest in trgov, da se prosto uvaža meso in živina iz tujih dežel. Da ta zahteva ni upravičena, kaže dejstvo, da grede cene nazaj, čeravno se ni odprla niti ena meja. Če bi se na merodajnem mestu upoštevalo, da je diferenca med ceno pridelovalca in ceno kupovalca mesa pretirana, povzročena največ od medkupcev, bi se gotovo tudi ta zadeva lahko uravnala. Dokaz temu je, da se prodaja na deželi par volov, težkih 15 met. stotov, po 70—75 kron 100 klg žive teže, ki se potem v mestu prodajajo po 80—90 kron in še višje. Da se še pri teh razmerah more kmet pečati z živinorejo, pripisovati je to samo njegovi skromnosti in požrtvovalnosti. O tem se lahko vsakdo prepriča, če ima le dobro voljo, da računa, koliko dobi živinorejec na dan za delo pri 3—4 letnih volih zgoraj označene teže. Samo v najugodnejših slučajih je mogoče dobiti za krmo, steljo in delo za eno glavo na dan 25 vinarjev. Podražanju mesa bi se lahko v okom prišlo samo na ta način, da se upeljajo zapisniki za prodajo ponujene živine, naznanilo o številu glav, neposredno kupovanje iz hlevov od strani mesarjev in kolikor mogoče znižani tarifi za prevažanje živine. Živinorejce se naj podpira in poduči. Najboljša podpora živinoreje je, da se izplača, in sicer da dobijo kmetje tako ceno, ki poplača stroške reje in dela. Dokazano je, da lahko priredi Avstrija zadostno množino izvrstne klavne živine in da ne rabi tuje živine. Samo, če se drže meje zaprte kakor sedaj, je mogoče, da se obranimo živinske kuge kakor tudi drugih bolezni. In to je prva dolžnost države, če hoče okrepiti kmečki stan in zabraniti nadaljno obubožanje tega stanu. Visoki deželni zbor pa prosim, da sprejme moj tozadevni predlog.

Politični ogled.

— **Deželni zbor.** Poslanec dr. Ploj je interpeliral deželnega glavarja zaradi spremenitve občinskega reda oziroma občinskega volilnega reda. Poslanec Rož je interpeliral deželni odbor zaradi imenovanja nekoga učitelja slovenščine na deželni meščanski šoli v Celju, čeravno njegovo življenje ni neomadeževano ter predlagal trsnico za laški okraj. Dne 16. marca je utemeljeval g. dr. Hrašovec svoj predlog glede uravnave Hudinje.

— **Tajne občinske volitve.** Deželni odbor štajerski je predložil deželnemu zboru načrt za preosnovno občinskega volilnega reda. Glasom te pred-

Duhoven in vojak.

Francoski spisal M. Aigueperse.

Prvič sem slišal očitljaj o svoji revščini in Anine besede so se mi ostro vsadile v srce.

„Ana, obetam, da bodem pridno delal, da postanem bogat in vama enkrat povrnem.“

Potem so minevala leta drugo za drugim; delal sem vztrajno in edina tolažba so mi bila očetova spodbujajoča pisma, njegovih redkih obiskov v semenišču in počitnice v župnišču.

Nekega dne sem prišel z ginjenim obrazom, srečen in ponosen; nesel sem seboj spričevalo zrelosti. . . . Še sedaj vidim razločno oni dolgi, hvaležni pogled župnikov na križ in čutim še vedno na čelu njegove tresočne ustnice, ko me je v pozdrav poljubil. Ana se je jokala, — jokala od veselja in ni tega tajila.

Ko sva bila z rednikom sama na vrtu, razkril sem mu svoje sanje o bodočnosti. Hotel sem postati duhoven ter stopiti takoj v semenišče; župnik se je nasmejaval in zmajal z glavo.

„Še jedna skušnjava te čaka, napravi to, ljubi moj; za semeniščnika se mi zdiš preživ, čakajmo, da se pokaže poklic.“

Čez jedno leto sem prinesel v Z. družo spričevalo; napravil sem državni izpit. Ana je že počivala na pokopališču in evetlice so rastle na njenem grobu. Bil je tedaj župnik sam deležen moje radosti, pa se je bil vstrašil ob enem, ker sem bil bolehen.

„Ostani nekaj mesecev, Janez, pravi, „potrebuješ čistega zraku, počitka in postrežbe. Prehud

napor te je oslabil, in naj si izvoliš jedno ali pa drugo, zdrav moraš biti.“

Ostal sem torej v župnišču ter hodil z rednikom po njegovih dobrodelnih potih ali pa s knjigo v rokah po znanih in dragih stezah. Ko sem se popravil, začel sem zopet govoriti o semenišču, rekoč, da ne čutim posebnega poklica.

„Vprašal sem tudi jaz profesorje in sem te sam opazoval, ljubo dete; spoznal sem, da nisi poklican za duhovna.“

„Kaj naj torej bodem?“ vprašam bojzljivo. „Reven sem, priprošnjikov nimam. Ti si se postaral, oče moj, in jaz bi ti rad pokazal svojo hvaležnost drugače kot samo z besedami.“

„Deželi služi, dober delavec si, pogumen, postani izvrsten vojak.“

„Potem bi se moral od tebe popolnoma ločiti.“

„Kaj za to, da se le stvar posreči, in posrečila se boče gotovo. Nimaš sorodnikov, najdeš med tovariši prijatelje. S pogumom oslaviš svoje ime, in meni poplačaš, če prineseš enkrat na prsih križ od hvaležne Frantije. Premisli stvar resno, potem mi pa povej, kako si se odločil.“

Mesec kasneje sem zopet zapustil Z.; prišel sem v vojašnico 16. polka lovcev. Dolgo sem živel med vami, veste torej, kako je bilo; tega ni treba pripovedovati.

Najsrečnejši dnevi za me so bili, kadar sem smel obiskati svojega rednika. Kmalu me je vabila druga ljubezen, koje se nisem branil.

Med tem, ko sem bil obsoten, naselili ste se v vasi dve Parižanki: Gospa V. . . . vdova po stotniku, s hčerjo Rozo, katera me je koj prvi hip očarala s svojimi krasnimi modrimi očmi.

Današnja številka ima „Nuš Dom“ kot prilogo.

Take zadeve človeškega srca so si jednake, ne bodem tega pripovedoval, le to povem, da sem ljubil Rozo iz celega svojega srca. Moj dobri rednik je kmalu uganil mojo skrivnost.

„Roza je premlada, ljubi sin“, je dejal, ko me je videl žalostnega; „poleg tega nimaš take službe, da bi jo mogel vzeti. Gospa V. . . te čišla, pozna dobro tvoje predstojnike, ki so te hvalili. Ne zgubi poguma, privošči ji prostost in nikar ne moti miru mladega srca. Kadar bode čas, vpraša jo mati sama. Jaz ti morem za zdaj na podlaci svoje skušnje reči, da kakor hitro postaneš častnik, bode v naši vasi svatba.“

Oh, kako vesel sem se vračal takrat z dopusta. Srce, polno upanja, mi je utripalo. Učenje, orožne vaje, dela čez sile, vse je bilo stopinja do sreče.

Neki večer sem prišel, ne da bi bil kaj naznanil. Gospod župnik je sadil na vrtu, ko so začeli mala vratica, vzdignil je glavo in zagledal me, zaklical vesel: „Ti si tu, dete, kako sem te vesel.“

„Se bolj se veseli, ljubi oče, objemaš častnika!“

„Ponosen sem na te“, reče s tresočim se glasom; smejal se je in jokal ob enem. „Lahko sedaj zapojem: „Nune dimittis!“ (Zdaj spusti svojega služabnika, o Gospod.)

„Sedaj samo „Te Deum“, dragi oče; „in nune dimittis“ zapoješ, kadar postanem general, kar pa ne boče tako hitro.“

Teden pozneje sem že nosil zaročni prstan. Razumela me je nevesta, vdana mi je bila, kakov jaz njej.

loge se uveljavijo tudi pri občinskih volitvah tajne volitve po listkih. To je glavna sprememba. Nadalje je preosnovano dosedanje reklamacijsko postopanje in postopanje pri volitvi župana.

— **Slovenska ljudska stranka** na Kranjskem je prejšno nedeljo naredila dvanajst volilnih shodov. Vsi so bili dobro obiskani in je povsod na stotine volilcev odobraval načela te stranke. — Za krško-trebanjski volilni okraj kandidira dr. Janko Hočevar.

— **V Ljubljani** je občinski svet sprejel volilno preosnovo za občinski svet. Voliti so upravičeni občani obojega spola, katerim je predpisan v mestni občini ljubljanski kak direktni davek vsaj že leto dni, ljubljanski častni meščani in vsi v Ljubljani bivaajoči avstrijski državljani, ki so dopolnili 24. leto svoje starosti in bivajo vsaj dve leti nepretrgoma v Ljubljani.

— **Goriško.** V sežanskem, komenskem in ajdovskem okraju je postavljen za kandidata svetnik dr. P. Lahajner.

— **Goriški deželni zbor** je povišal število kmečkih mandatov za dva, ter je osnoval četrto kurijo z dvema volilnima okrajama in s šestimi mandati.

— **Za volilno dolžnost** so se izrekli češki kmetje.

— **Nizje Avstrijsko.** Namestnija je izdala ukaz, v katerem se izreka proti razkosovanju zemljišč od strani barantačev z posestvi. Nalaga županom in okrajnim glavarstvom, naj pazijo nato in naj take ljudi naznanijo.

— **Zmaga dunajskega krščansko-socialnega delavstva.** Pri volitvah v dunajsko okrajno bolniško blagajno so socialni demokratje propadli. Socialni demokratje so na Dunaju propadli tudi pri volitvi uprave bolniške blagajne tobačnega delavstva. Preteklo nedeljo so krščansko-socialni delavci pregnali na Dunaju socialne demokrate tudi iz pomočniškega zbora tkalcev. Z vsakim dnem naraščajo vrste krščansko-socialnega delavstva na Dunaju.

— **Pomadžarjenje ljudskih šol na Ogrskem.** Sedaj se vrši v ogrski zbornici razprava o zboljšanju plač ogrskih državnih učiteljev. Tej razpravi bo sledila ona o plačah učiteljev na konfesionalnih šolah. Tozadevni načrt naučnega ministra Apponya je prirojen v prvi vrsti za širjenje madjarizacije v nemadjarjskih šolah. Glavna naloga učitelju na teh šolah ima biti, da otrokom ubija v glavo madjarjski jezik. Todaj kriči seveda proti vsakemu odgojstvu. Kajti, če bo hotel učitelj le količkaj ustreči novemu zakonu, bo moral zanemarjati ves drugi, za življenje neizogibno potreben pouk. S tem bo ljudska šola odtegnjena svojemu vzvišenemu namenu in bo stavljena v službo nasilne politike. Naravno je torej, da se hočejo zastopniki narodnosti najodločneje upreti šolski politiki. V to jih silijo ljubezno do svojega ljudstva, jih silijo ne le vzroki politične, ampak tudi kulturne naravi. Ogorčenje med narodnostmi vsled teh naklepov vlade je toliko, da tudi najzmernejši med njimi najodločneje odklanjajo načrt, ki hoče ubiti vsako šolsko svobodo. Seveda ne bo koristil ves odpor; večina gotovo sprejme načrt, kakoršen je. No, tudi madjarjskih azijskov nasilje ne bo moglo delati čudeže proti živim narodnim organizmom, ki se od dne do dne bolj zavedajo svoje narodnosti. Kar se noče posrečiti mogočni Prusiji proti razmerno maloštevilnim Poljakom, se tudi divjim Madjarom ne posreči proti nad polovico prebivalstva na Ogrskem.

— **Novo prusko nasilstvo.** Poznanjska vlada je z dovoljenjem pruskega naučnega ministrstva ukazala, da se od Velike noči smejo sprejemati v srednje šole samo tisti poljski učenci, ki dokažejo, da dostojno razumejo nemški jezik, da bodo mogli odgovorjati na stavljena vprašanja.

Mati je odločila poroko čez dva meseca. Bila je doba radosti, blažene sanje, iz kojih sem se zbudil kruto.

Napovedali so vojsko s Prusijo. V naglici sem prihitel posloviti se od rednika in neveste.

„Povrnil se boš s križcem, moj sinček“, šepetal mi je rednik in se silil v smeh, „dasi so točile oči solze.“

„Bojim se, da se ne vrneš“, tožila je nevesta Roza.

Oh, v takih trenutkih mora imeti človek orjaško moč. Naglo sem se ozrl po kraju, kojega morda vidim zadnjič: sivo zidovje župnišča, z rožami obrasteno hišico Rozino. Trpko sem se nasmejaj; pritisnil sem še na srce svoje drage, potem pa odšel, ne da bi se ozrl nazaj.

Poznate, gospoda, krvave dneve, ki so sledili. Niti obupen boj ni zabil sovražniku prekoračiti meje, in mnogi izmed vas so raje zlomili pri Sedanu meče, kot da bi je izročili sovražniku. Kedo se je spominjal v boju na svoje drage. Jediná misel vsakega je bila borba za čast zastave. Konečno, po dolgi nesreči je bil sklenjen mir, in kedor je zdrav ostal, obračal je oči proti rojstnem kraju in družini. Tudi jaz sem hitel v Z., ki je bil žalibog preblizu nemški meji.

Rozina hišica je bila zaprta in pred župniščem, zasutim s kroglijami, je sedel oprt ob zid neki stari mož z brevirjem v roki. Bil je moj ubogi rednik.

Srce se mi je skrčilo, ko sem ga pogledal pripognjenega in njegove bele lase. Koliko je neki pretrpel! vzkljnil sem od žalosti. Močno me je pritisnil na srce in se razjokal.

Razne novice.

* **Kmetje slovenski, pristopajte h Kmečki zvezi!** Blagajnik Zveze je vrli g. Fr. Pišek, župan v Orehovi vasi, pošta Hoče pri Mariboru. Udnina znaša jedno krono.

* **Volilci, pozor!** Dolžnost nas veže, da pazite po vseh občinah, kdaj bodo razpoloženi volilni imeniki. Ne zamudite reklamacijske dobe! Dolžnost vsakega somišljenika je, da skrbi, če je vsak somišljenik vpisan v imenik.

Velikonočne počitnice se prično po državnih srednjih šolah dne 26. t. m., ne 27., kakor je predpisano.

* **Za dijaško kuhinjo v Mariboru** so darovali sledeči p. n. dobrotniki in dobrotnice: gostje na gostiji Jožeta Majema 2 K; Kaučič Matija 4 K; posojilnica v Gornji Radgoni 30 K; namesto venca na grob g. nadučitelja Goloba iz St. Janža na Dr. p. 10 K; župnik Rotner, župan Uršelj, občinski odborniki pameški in trgovec Radšel namesto venca na krsto č. g. mestnega župnika Jazbeca 20 K; Cilenšek, župnik, 1 dolar (4 K 40 v); hranilno in posojilno društvo v Ptuj 100 K; od lemaškega omizja nabrali štiri gg. za dijaško kuhinjo namesto venca na grob g. jurista Ad. Robiča 12 K; Dr. Rosina kot uspeh poravnave (Jak. Kosar proti Fr. Kučaj) 20 K. Vsem dobrotnikom in dobrotnicam stoteri Bog plati!

* **Razglednice in narodni kolek** v prid družbe sv. Cirila in Metoda je sprejel v svojo upravo te dni ljubljanski knjigotržec g. Ivan Bonač. Trgovci, podružnice, rodoljubkinje in rodoljubi naročaje vse to odslej pri njem. Sedaj ima v zalogi Greočičeve razglednice, pomladanske razglednice in za velikonoč.

* **Tržne vesti.** Akoravno je že pretekla polovica marca, vendar še zima nikakor ni prenehala. Po dnevu je še toplo, po noči je pa mraz jako občuten. Pretečni teden je celo padlo precej snega. Poročila o ozimini se glase vedno neugodnejše, vendar natančna še niso. Kupčija je bila celi minoli teden precej mrtva, promet je jako neznan, ker ni povoda kakim spremembam. Negotov položaj setev vpliva na ponudnike, da ne pridejo z blagom na trg. Ponudbe so torej skromne, tudi se ne povprašuje po blagu v večji meri. Pšenica je ostala nespremenjena. Slabša vrsta pšenice se prodaja s popustom v ceni. Rž je stalna. Istotako oves. Turšica je visoka v cenah. Otrobi so visoke cene.

* **Zivinske cene na Dunaju.** Voli 78—88, krave 66—72 (za 100 kg žive teže), teleta 114 do 146, in svinje 100—130 (100 kg mrtve teže).

* **Stajerski kmetijski družbi** je deželni poslanec Huber očital, da je premalo storila za kmetijstvo, ker sedijo v odboru sami gospodje. Glavemu tajniku družbe je očital, da uganja politiko.

* **Odkodnino** za zdrave klavne svinje vseh kakovosti, katere se v svrhu zatiranja svinjske kuge v mesecu marcu 1907. l. uradno zakoljejo, določilo je c. kr. namestništvo v Gradcu na 1 krono 22. vinarjev za vsak kilogram.

* **Svarilo pred izseljevanjem.** Razširja se vest, da so v Green-Mountains-u, 12 milj proti severu od mesta Uvalde v Teksas-u v Ameriki našli zlato in bakreno rudo. Iz poročil došlih c. kr. ministru za notranje stvari, je povzeli, da je neka družba pokupila ves okoli najdenega kraja ležeči svet in ni v okolici dobili več sveta. Malo je tudi upanja, da se dobi ondi delo, ker je na lieu mesta že mnogobrojnih delavskih sil. — Po poročilu, došlih c. kr. ministru za notranje stvari, se je v zadnjem času dokaj pomnožilo število onih izseljencev, ki si iščejo na Portugalskem zasluška. Ker so pa razmere v tej deželi vobče dokaj slabe in je posebno takim osebam, ki niso večši portugalskega

jezika, skoro nemogoče dobiti delo, je c. kr. ministru za notranje stvari primorano, svariti pred izseljevanjem na Portugalsko.

* **Slov. Kmečka zveza za Stajersko** — klerikalna?? Celjski gospodje dr. Kukovec, dr. Božič, dr. Serbec, dr. Stiker, dr. Karlovšek vsak dan kličejo: „Kmetje, ne vstopajte v Kmečko zvezo, ta je klerikalna, duhovska! Duhovni hočejo vpreči kmeta v svoj klerikalni voz!“ Ti gospodje v glaserokavih in z visokimi cilindri si pač mislijo, da jim bo največ pomagalo obrekovanje Slov. kmečke zveze. Kaj je klerikalizem? Klerikalizem je duhovniška nadvlada. Da je Kmečka zveza klerikalna, da Kmečka zveza želi duhovniško nadvlado, to je bajka, katero so si celjski gospodje izmislili, da s tem slepe naše ljudstvo. Kmečka zveza noče duhovniške nadvlade in je ne bo nikdar priznala. Kmečka zveza ni radi duhovnikov ustvarjena, ampak radi kmeta. Kmečka zveza pa ne bo nikdar odpravila sodelovalcev, če so tudi iz duhovniškega stanu. V odboru zveze sede razven dr. Korošca in dr. Jankoviča samo kmetje in sicer le samostojni kmetje, ki znajo samostojno misliti, katerim ni treba v Celje hodit po svojo politično modrost. Kmečka zveza ima celo najboljše spodnještajerske kmete v svoji sredi, n. pr. Roškarja, Pišeka, Mlakerja, Vrečkota itd. Kmečki zvezi pa je vsak odkrit zagovornik njenih ciljev dobrodošel, naj pride iz tega ali onega stanu. Kmečka zveza ne zametuje nobenega stanu, zahteva pa, da se oni stanovi zavzamejo za koristi kmečkega stanu, ki je dandanes najbolj v nevarnosti. Kmečka zveza ima namen, vse stanove pritegniti v ubrano sodelovanje za skupne koristi; ta njen namen se bode s časom tudi na zunaj pokazal v polnem obsegu.

* **O Narodni stranki** piše tržaški list „Edinost“: „V Celju se je ustanovila pod imenom „Narodna stranka“ politična struja, ki je le po imenu nova, ki je le prišla na dan z novim glasilom, ali po svojem jedru je na njej malo novega, in kar je novega, to pomnožuje politično zmešnjavo. Njen program in njeno nastopanje sta v bistvenih rečeh takaka, kakoršen je bil program štajerskega Slovenstva od nekdanj; le tu in tam kaže nekakšne rozičke in nepremišljene izjave.“

* **Socialdemokrat psuje kmeta.** Dne 14. t. m. je utemeljeval v deželnem zboru socialdemokratski poslanec Šaherl svoj predlog glede spremenitve poseleškega reda. V svojih izvajanjih je grdo napadal kmečke posestnike, da slabo ravnajo s svojimi posli. Imenoval je posestnike „šintarje ljudi.“ Kmečki poslanci so mu krepko ugovarjali.

* **Čudno!** Nova stranka postavlja zaupnike po raznih krajih. Pred ljudstvom pa nočejo veljati za zaupnike. Bomo videli, če se bodo udeleževali zaupnih sej, potem pa na dan z njihovimi imeni, da bomo poznali razširjevalce „kranjskega“ liberalizma.

* **Novi Stajercjevi kmetje.** Na shodu štajercijancev v mariborski nemški kazini je dobila štajercijanska stranka nove pristaje — kmete v svojo sredo in sicer nemškega učitelja in odbornika „Proste šole“ Gasareka, vinsk. trg. Primerja, vse-nemškega poslanca Boštjana ter našega ljubega Franceljna Girstmajerja. Slednji je postal celo zaupnik štajercijanske kmečke zveze za mariborski okraj. No, sedaj pa bo slo, ko je v stranki še bolj vse „mestno.“ Ta novi mestni veter med štajercijanci se opazi tudi na tem, da zadnji „Štajerc“ ne napada samo duhovnikov, ampak že tudi celo število — kmetov. No, sedaj bo pa slo.

* **Očitno sorodstvo.** Skraja se je Narodna stranka sramovala kranjskih svojih bratcev in tajila je liberalizem. Sedaj na se vendar le dan „a dnevom očitno kaže soglasje naših liberalcev s kranjskimi. Svoje shode, svoje napače, svoja obrekovanja, vse priobčujejo tudi v „Slovenskem Narodu.“ Ta list je v zadnjem času ravno tako njihov glasilo kakor „Domovina“ in „Narodni List.“ Se-

danes kartam.“

Navdušeni kliči so se razlegali po dvoranah. „Napravite nabiralno polo, gospod general, jutri prinesemo upisane denarje.“

Iz roke v roko je krožil svinčnik, nazadnje je še zapisal general svoje ime. Za tem je vstal ter pristopil k starčku.

„Glejte, vrli gospod župnik, že jutri morete hiteti domov s štirimi tisoči frankov, koje rabite. Objamem vas v imenu vseh svojih tovarišev in prosim, da za nas molite. Smo včasih poredneži, ali srce je vendar le dobro.“

„Živio šestnajsti lovski polk!“ zaklical je stari duhoven tresoč se na celem telesu.

„Slava duhovnu junaku!“ klicali so častniki v burnem zboru.

d „**Mi ne potrebujemo cesarja, mi ne potrebujemo cesarja**“ je upila tolpa črevljarskih vajencev po Dunaju. Prijeti in zaprti so odgovorili na vprašanje, zakaj ne? — „Ker ga že imamo!“

d „**Najlepši dan v življenju!**“ V nekem nemškem mestecu je umrl neki vojaški veteran, na katerega pogrebni spreved je poleg veterancev prišel tudi častniški zbor tamošnje posadke, ki je položil na krsto tudi venec. Na pokopališču so po vojaški navadi tudi streljali. Naslednjega dne je šla vdova pokojnega veterana k poveljniku bataljona, da se mu zahvali za čast, izkazano njenemu možu. Major jej je hotel reči nekoliko tolažljivih besed, nu, vdova ga je prehitela z besedami: „Gospod major, vi ne verujete, koliko sem se veselila na vse časti, izkazane mojemu mšu. Iskreno moram reči, da je bil včerajšnji dan najlepši v mojem življenju.“

„Glej, kaj so storili z mojo vasjo“, reče, ka-
zoč okrog. Jaz nisem videl nič kot ono majhno hi-
šico, obraščeno z rožami.

„Kaj pa Roza?“ spravim iz sebe.
Peljal me je starček na pokopališče k zele-
nemu grobu.

„Tu je, nemška kroglja ji je prestrelila srce.
Ne vprašuj dalje . . . Zadnje besede so veljale tibi
in Bogu. Mati je umrla čez dva meseca vsled žal-
osti . . . Torej, ohrabri se in misli na lep dan
osvete.“

Sedaj veste, gospoda, zakaj sem žalosten v
svojem stanovanju. Nikoli nisem mogel pozabiti na
ljubezen svojo, na drago mi Rozo.“

„Zakaj vzbujáš te snomine, Janez?“ reče v tem
stari mašnik in njegova slaba roka je zagrabila
močno roko častnikovo. „Jaz tu spim kakor hrček,
in prebudil sem se ravno, ko si končal svojo zgodbo.
Gotovo vam ni vsega povedal, gospoda. Ali veste,
da je preživel od tega časa redno dopust pri meni
v revnem župnišču, da mi je pošiljal vsak mesec
najboljša darila in več kot polovico svoje plače?
Ali vam je povedal . . .“

„Dosti, dosti, oče moj, moram itak prositi go-
spode za odpusčenje, da sem jih motil s svojim
tako dolgim in žalostnim pripovedovanjem čez
polnoč.“

„Odpusčeno, polkovnik!“ zaklical je general,
ki se je očitno boril z nenavadnimi čustvi, kajti
urno je sukal svoje dolge brke, predno se je po-
miril. „Gospodu župniku smo dolžni vsi zadoščenje
za svoje nespodobno vedenje, katero resnično obza-
lujemo, in zato predlagam, prijatelji, da darujemo
za njegovo cerkev vse zlato, katere bi bili žrtvovali